

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ

- ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
- ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
- ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ – ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
- ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- Παρουσίαση – ανάλυση της έννοιας του ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ και ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ
- Ανάδειξη σχέσης: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ και ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ
- Παρουσίαση και ανάλυση χαρακτηριστικών ΕΙΔΙΚΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΟΜΑΔΩΝ καθώς και τα προβλήματα ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ και ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ ΤΟΥΣ

ΕΠΙΔΙΩΚΟΜΕΝΑ ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

- Ικανότητα κριτικής προσέγγισης των θεωρητικών γνώσεων σχετικά με την έννοια του Κ.Α.
- Ικανότητα διαχείρισης εννοιών για την κατανόηση της ποικιλίας των κοινωνικών και εκπαιδευτικών καταστάσεων του αποκλεισμού.
- Σχέση θεωρητικών γνώσεων – πρακτικής εφαρμογής
- **ΠΕΡΙΟΡΙΟΡΙΜΟΣ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ**

ΜΕΘΟΔΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

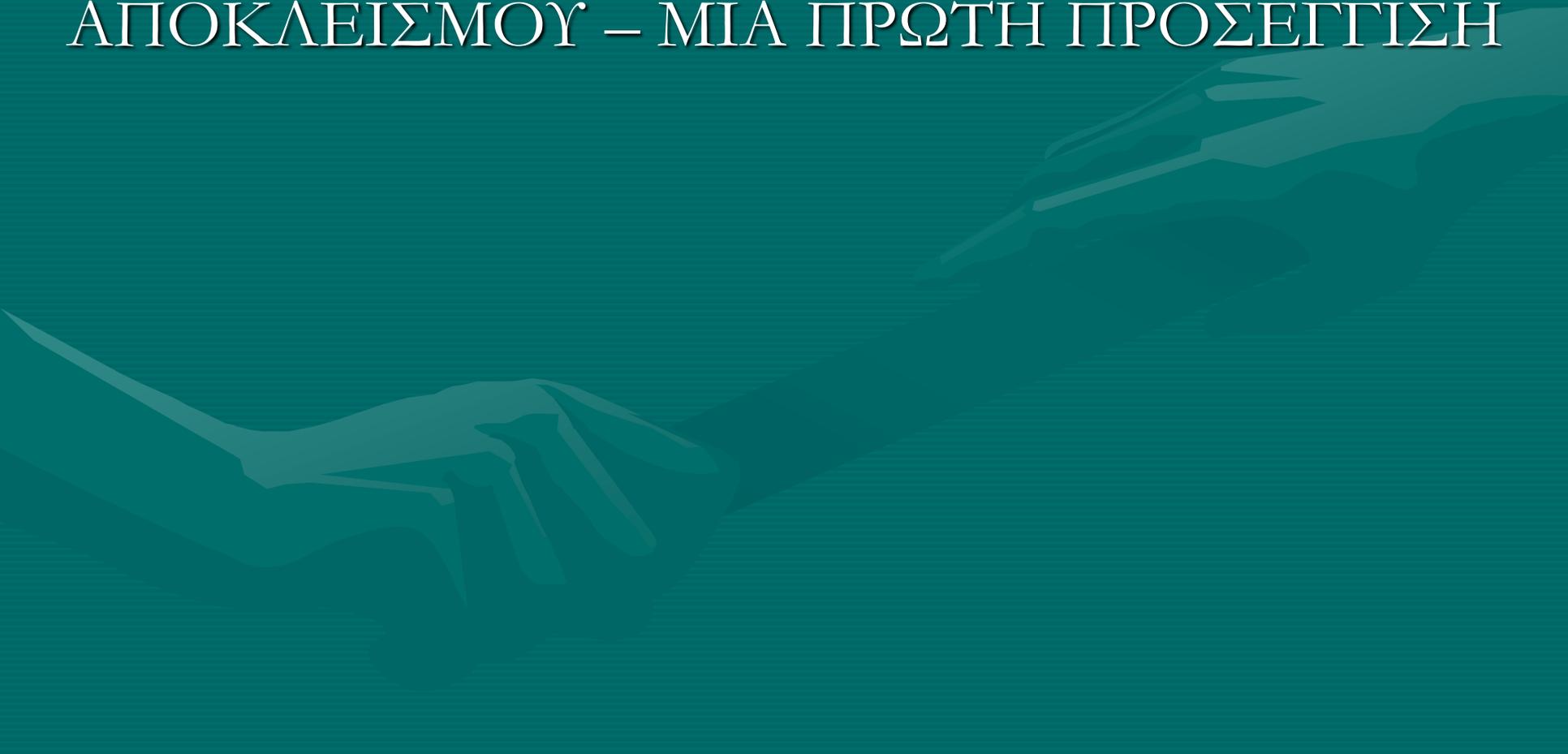
- Διαλέξεις
- Ασκήσεις εργαστηριακού χαρακτήρα στο μάθημα (επεξεργασία κειμένων, θεμάτων, ερωτημάτων, εικονικό κείμενο)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

- Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου
- Συμμετοχή!
- Εργασίες: 2 ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΕΣ ΠΑΡΟΥΣΙΕΣ!
- Ατομική ΓΡΑΠΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ με ανοικτά βιβλία και θέμα: ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ 30/3/2026
- Εικονικό κείμενο - Παράδοση φύλλων εργασίας 27/4/2026
- ΚΕΔΑΣΥ (Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης Συμβουλευτικής και Υποστήριξης)

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ – ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

Το φαινόμενο του κοινωνικού αποκλεισμού πρόβαλε την δεκαετία του '80 ως μια θεματική ενότητα για έρευνα και δράση

- Υποκατέστησε την έννοια της φτώχειας
- Η φτώχεια ειλαμβανόταν στις « κοινωνίες της αφθονίας» ως μία καθυστέρηση συνδεδεμένη με τη διαδικασία της ανάπτυξης.
- Όμως, η φτώχεια ενδημεί και στις αναπτυγμένες κοινωνίες.
- Οι «απόκληροι» δεν μειώνονται, αλλά αυξάνονται.

Φτώχεια – κοινωνικός αποκλεισμός

1. Δομική προσέγγιση του κοινωνικού αποκλεισμού

- ΌΜΩΣ: θεωρητικοί του κοινωνικού αποκλεισμού υποστηρίζουν ότι:
 - Η ανεργία
 - Η σχολική αποτυχία
 - Η χρήση ουσιών
 - Οικογενειακές ρήξεις
 - Αναπηρία...

Δεν αποτελούν στοιχεία συγκεκριμένα **ΜΟΝΟ** ενός κοινωνικού «χώρου».

- Διαχέονται ΚΑΙ σε χώρους άθικτους ίσως από την φτώχεια
- Κάθε φτωχός είναι ΚΑΙ κοινωνικά αποκλεισμένος;

2. Νέα προσέγγιση του κοινωνικού αποκλεισμού:

Διχοτομική διάκριση: «εχόντων θέση μέσα στην κοινωνία και εκείνων που αποκλείονται»

- Νεόπτωχοι...

- Τίθεται το ερώτημα: Ο κοινωνικός αποκλεισμός υπερβαίνει την εργασιακή ζωή;
- Η απάντηση είναι θετική
- Θίγει άτομα και ομάδες που αποτελούν αντικείμενο **διάκρισης**

Γενική έκφραση του Κ.Α.

- Ο κοινωνικός αποκλεισμός εμφανίζεται όταν υπάρχει έλλειμμα : κοινωνικής, πολιτικής, οικονομικής ολοκλήρωσης στην κοινωνία.

Τρία πεδία προσέγγισης του κοινωνικού αποκλεισμού

1. Οικονομικό
2. Πολιτικό
3. Κοινωνικό - Εκπαιδευτικό

Ο κοινωνικός αποκλεισμός εμφανίζεται ως έλλειμμα σε ένα τουλάχιστον από τα παραπάνω στοιχεία

1. Φτώχεια
2. Πολιτικά δικαιώματα Αίτια;
3. Αποξένωση – απομόνωση (κοινωνικός ιστός)

- Αίτια:
- Μόνιμη – μακροχρόνια ανεργία
- Εξέλιξη οικογενειακών δομών
- Παραδοσιακές μορφές αλληλεγγύης
- Αύξηση ατομικισμού
- Μετανάστευση

- Τα αίτια αυτά «φωτογραφίζουν» άτομα και ομάδες

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ

- Θεμελιακό ερώτημα: με ποιους τρόπους μπορεί να αντιμετωπισθεί;
- Κοινωνικές πολιτικές
- Κοινωνικός Αποκλεισμός: έννοια με πολιτική χροιά
- Σήμερα: «λιγότερο κοινωνικό κράτος». Ποιος είναι ο αντίκτυπος στον κοινωνικό αποκλεισμό;
- Οι απαντήσεις στα συγκεκριμένα ερωτήματα εξαρτώνται από τον τύπο των κοινωνιών και τα κοινωνικά συστήματα

- Δόθηκε ΜΟΝΟ το «στίγμα» του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Και τούτο διότι:
- Ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι μια πολυδιάστατη έννοια η οποία συνεπάγεται και την πολυπλοκότητα του φαινομένου.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΛΕΧΟΝΕΣ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

- ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΤΟ «ΣΤΙΓΜΑ» ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ
- Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ
- ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ
- ΟΜΑΔΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΕΝΩΝ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ

- Το φαινόμενο του Κ.Α. – πρώτη προσέγγιση
- Έννοιες που συνδέονται με την έννοια του Κ.Α.
- Η θεμελιακή έννοια της κουλτούρας
- Προσπάθεια ορισμού της έννοιας του Κ.Α.

- Φτώχεια και Κοινωνικός Αποκλεισμός
- Εκπαίδευση κοινωνικές ανισότητες και αποκλεισμός στην Ελλάδα.

Ομάδες κοινωνικά αποκλεισμένων

- ROMA – Κοινωνικός – εκπαιδευτικός αποκλεισμός - Εκπαιδευτικές δυσχέρειες
- Ασθένεια και κοινωνικός αποκλεισμός - AIDS – η έννοια του στίγματος
- Γνωρίζοντας την Κοινωνική Εργασία
Η λειτουργία και ο ρόλος των ΚΕΔΑΣΥ (Κέντρα Διεπιστημονικής Αξιολόγησης Συμβουλευτικής και Υποστήριξης).

- Γραπτή άσκηση φοιτητών/τριών: «Κοινωνικός αποκλεισμός γυναικών»
 - Εικονικό κείμενο – παράδοση φύλλων εργασίας
- Επανάληψη και αξιολόγηση του μαθήματος – τελευταίο μάθημα

ΚΑΛΟ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ!